

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА
МАЛОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВІТОЛЬДА ПІЛЕЦЬКОГО В ОСВЕНЦІМІ
ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ
СОПОТСЬКА ВИЩА ШКОЛА**

**SOPOCKA
SZKOŁA WYŻSZA**

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ
В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
V Міжнародної науково-практичної конференції**

**Мукачево
15 травня 2025 року**

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 3 від «23» травня 2025 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами V Міжнародної науково-практичної конференції (15 травня 2025 р., м. Мукачеве). Мукачеве : Вид-во МДУ, 2025. 517 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами IV Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми менеджменту, індустрії гостинності, суспільно-географічних та культурологічних досліджень.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, здобувачів вищої освіти, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Капітан Л.І. – д-р істор. наук, професор (голова);

Туріс І.Ю. – канд. філол. наук, доцент;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – PhD, провідний фахівець ВНТД

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

АТРОЩЕНКО Т. О. ПРОБЛЕМА СТВОРЕННЯ РОЗВИВАЛЬНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІЙ ТЕОРІЇ Й ПРАКТИЦІ	15
БАРНА Х.В., ОСТРОВКА О.В. ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ЛОГОПЕДІВ ДО КОРЕКЦІЙНО-ВІДНОВЛЮВАЛЬНОЇ РОБОТИ З ПОДОЛАННЯ РИНОЛАЛІЇ	17
ВОЛОЩУК Б.В. , ЛІБА О. М. ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ НАВЧАННЯ ЯК ОСНОВА ВРАХУВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ І РОЗУМОВИХ ЗДІБНОСТЕЙ УЧНЯ	19
ГАВРИНЕЦЬ А. ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ У ШКІЛЬНІЙ СИСТЕМІ	21
ГИЧКА І.А. ПРО ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В ОСВІТІ ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇН У ВІТЧИЗНЯНИХ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ	24
ГОРВАТ М.В., БЛЯК А.М. ПЕДАГОГІКА ПАРТНЕРСТВА ЯК ОСНОВА ЕФЕКТИВНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ВЧИТЕЛЯ ТА БАТЬКІВ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	26
ГОРВАТ М.В. БЛЯШИН М.А. ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ПОЗАУРОЧНОЇ ВИХОВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СУЧАСНІЙ ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	28
ГОРВАТ М.В., ТОМИШИНЕЦЬ А.І. ПЕДАГОГІЧНІ СТРАТЕГІЇ ПІДТРИМКИ АДАПТАЦІЇ ПЕРШОКЛАСНИКІВ ДО ШКІЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА	30
ГОРВАТ Я. В., ХУДАН А. Ю., ЛАЛАК Н. В. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД ДИТИНИ З ООП В ШКОЛІ: КОМАНДНИЙ ПІДХІД	32
ДОБОШ О.М. ОРГАНІЗАЦІЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ ПРАКТИКИ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ ОСВІТНИХ НАУК	35
ДОВБАК О.І., ЛІБА О. М. ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ ЯК ЕЛЕМЕНТ ІННОВАЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	38
ЗАГОРУЙКО Людмила, ПЕТЮР Роман РОЛЬ АЛЬЯНСІВ ЄВРОПЕЙСЬКИХ УНІВЕРСИТЕТІВ У РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ	40
ЗОЗУЛЯ М.І. ПОЧАТКОВА ОСВІТА В СИСТЕМІ ОСВІТИ НІМЕЧЧИНИ ТА ФРАНЦІЇ	41
КИРЛИК В.В. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЄКТУВАННЯ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	44
КЛЕЦУН І.Б., ДОБОШ О.М. ДО ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ОСВІТНИХ УПРАВЛІНЦІВ	46
КУЛІШ А.В. МОРАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ: ТЕЗАУРУС ДО ТЕМИ	49
ЛАЛАК Н. В., НЕСТЕРУК А. А., ЯКИМЕНКО Є. А. МЕТОДИЧНИЙ КЕЙС АСИСТЕНТА ВЧИТЕЛЯ: РОБОТА З ДІТЬМИ З РОЗЛАДАМИ АУТИСТИЧНОГО СПЕКТРА	51
ЛІБА О.М., ДОВГАНІЧ А. СУТНІСТЬ ТА СТРУКТУРА ЕКОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ	53
ЛУШПІНЬ М.П., ЛІБА О. М. СУТНІСНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТЕХНОЛОГІЇ LEGO ЯК ОСВІТНЬОГО ІНСТРУМЕНТА	55

РОЗДІЛ 1

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

УДК 373.3: 37

КИРЛИК В.В.
здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
спеціальності 011 «Освітні/педагогічні науки»
Мукачівський державний університет

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЄКТУВАННЯ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Сучасний період розвитку інформаційного суспільства характеризується стрімким розвитком засобів інформаційних та комунікаційних технологій (ІКТ), що використовуються в багатьох сферах діяльності людини, зокрема і у сфері освіти. Інформатизація освіти, як цілеспрямовано організований процес забезпечення освітньої сфери теорією, технологією та практикою створення і оптимального використання науково-педагогічних, навчально-методичних, програмно-технологічних розробок, орієнтованих на реалізацію дидактичних можливостей ІКТ, реалізує можливості сучасних ІКТ в індивідуалізації навчання [1; 2].

Процес інформатизації системи вищої освіти та професійної має на меті підготовку конкурентоспроможного фахівця, готового здійснювати професійну діяльність в інформаційному суспільстві.

Для будівельної науки та практики стають характерними завдання конструювання та експлуатації інженерних систем та споруд, вирішення яких пов'язане з використанням інформаційних технологій, апаратних та програмних засобів, призначених для збору, переробки, зберігання і передачі професійно значущої інформації.

Сучасні технології будівництва пов'язані з екологічною безпекою зведення та експлуатації технологічно складних інженерних систем та споруд: світлопрозорих конструкцій, вентильованих фасадів, сейсмостійких висотних будівель, спортивних арен, мостів тощо. Слід відзначити особливу значущість для інженера-будівельника базової освіти, що є основою проєктування інженерних систем та споруд загалом. У зв'язку з цим до пріоритетних завдань розвитку системи інженерно-будівельної освіти входить формування професійних компетенцій.

У науковій літературі з проблеми організації навчального проєктування із застосуванням ІКТ домінують розробки з теорії проєктування [4, 6] та практики використання методу проєктів у процесі предметного навчання в середній школі [6]. В рамках характеристики активних та інтерактивних методів навчання авторами розроблено методики виконання проєктів [5; 6]. З'являються дослідження інтеграції педагогічних технологій, зокрема навчального проєктування, та сучасних засобів ІКТ в освітньому процесі ЗВО. Вони мають як теоретичний характер, наприклад, визначають основні етапи трансформації навчальних проєктів у професійне середовище при підготовці фахівців наукомістких спеціальностей [6], так і практичну спрямованість – досліджують можливість застосування технологій Web 2.0 у проєктній діяльності здобувачів освіти у предметній галузі [2; 4].

РОЗДІЛ 1

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

У сучасних умовах потрібні дослідження та осмислення, які зосереджуються на цілях, завданнях та способах організації навчального проєктування за допомогою ІКТ у різних предметних галузях і формування у студентів навичок проєктування в інформаційно-комунікаційному середовищі.

Однією з теоретичних позицій навчального проєктування є організація оцінки проєкту, яка дозволяє вести моніторинг, своєчасну корекцію та оцінити проєкт за низкою параметрів: актуальність проблеми та коректність використовуваних методів дослідження, глибина дослідження та доказовість рішень, активної учасників та їх уміння працювати в групі, естетика оформлення результатів проєкту та вміння відповідати.

Організація навчального проєктування складається з кількох етапів: підготовка та планування навчального проєкту; виконання дослідження; захист та оцінка проєкту. Кожен із етапів складається з низки послідовних дій, що відображаються в інформаційно-комунікаційному середовищі [4].

На етапі дослідження завдання викладача – надавати допомогу здобувачам освіти у пошуку інформації: розміщувати в обговореннях (форумах) посилання на спеціальних сайтах та відкритих освітніх ресурсах, список літератури, яку студенти можуть предметно пошукати в Інтернеті; надавати учасникам проєкту необхідні джерела, зокрема на паперовому носії. Дослідження проблеми проєкту потребує спільної діяльності здобувачів освіти та викладача. Завдання викладача – в обговореннях (форумі) заохочувати виникнення в учасників проєкту запитань, здійснювати консультації щодо фахової літератури. Такими питаннями при реалізації проєктів можуть бути питання порівняльно-історичного характеру, що стосуються причинно-наслідкових зв'язків [6].

Узагальнюючий етап проєктування включає підготовку підсумкового документа (статті, доповіді, презентації), захист проєкту – виступ на конференції, у групі, аналіз досягнутих результатів – на засіданні наукового студентського гуртка за допомогою анкетування учасників проєкту.

На різних етапах проєктної діяльності застосовуються різні засоби ІКТ, за допомогою яких проводиться дослідження, обговорення, спілкування та колективне створення нового знання: Wiki-сторінки, Google Диск, форум у СДО, групи та обговорення в соціальній мережі, електронна пошта, мобільні додатки для спілкування, пошукові системи, сайти, електронні бібліотеки, відкриті освітні ресурси, соціальна мережа тощо.

Література:

1. Авшенюк Н. Переосмислення курикулуму педагогічної освіти у країнах-членах ОЕСР на початку ХХІ століття: Вектори розвитку сучасної освіти: духовність, взаємодія, комунікація, компетентність: монографія. 2024. С. 157-180. <https://doi.org/10.35387/edu-mono.0109.2024>.
2. Інноваційні технології навчання: Навч. посібн. для студ. вищих технічних навчальних закладів / [Кол. авторів; відп. ред. Бахтіярова Х.Ш.; наук. ред. Арістова А.В.; упорядн. словника Волобуєва С.В.]. К. : НТУ, 2017. 172 с.

РОЗДІЛ 1

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

3. Кравченко Г.Ю. Технологія організації проектної діяльності студентів вищих навчальних закладів. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/69f9bc7b-c2ee-4ae6-a606-5c4ac04860a9/content>

4. Мирончук Н.М. Застосування методу проектів у підготовці майбутніх викладачів до самоорганізації в професійній діяльності/ Проблеми освіти: зб. наук. праць. Житомир: Вид. О.О.Євенок, 2017. Вип. 87. С. 191 – 196.

5. Романова Г.М. Підготовка викладачів вищих економічних навчальних закладів до проектування навчальних технологій : монографія. К. : КНЕУ, 2009. 252 с.

6. Теорія і практика проектного навчання у професійно-технічних навчальних закладах. монографія / В. М. Аніщенко, М. В. Артюшина, Т. М. Герлянд, Н. В. Кулалаєва, Г. М. Романова, М. М. Шимановський та ін.; за заг. ред. Н. В. Кулалаєвої. Житомир: Полісся. 2019. 208 с.

УДК 378.012:378.147:37.091.113(043.2)

КЛЕЦУН І.Б.

аспірант, спеціальність 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)
третій (науковий) рівень вищої освіти
Мукачівський державний університет

ДОБОШ О.М.

канд.пед.наук, доц., доцент кафедри педагогіки
дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту
Мукачівський державний університет

ДО ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ОСВІТНІХ УПРАВЛІНЦІВ

В умовах реформування освіти важливою проблемою є освітній менеджмент. Відтак, професійна підготовка майбутніх менеджерів освіти - керівників закладів освіти, освітніх лідерів та управлінців має велике значення, є важливим пріоритетом модернізації вищої освіти, оскільки на них покладається місія оновлення та створення якісно нової національної освіти.

Підвищилися вимоги до менеджменту закладів освіти та педагогічних колективів щодо забезпечення якості освіти; оновлюються технології навчання, швидко змінюються організаційні, науково-методичні та фінансово-економічні умови функціонування закладів освіти; актуалізується питання маркетингової діяльності закладів освіти щодо привабливості навчальних установ (для учня/здобувача; педагога). Вирішення завдань функціонування і розвитку в сучасних непростих умовах зобов'язують керівників закладів освіти не тільки здійснювати моніторинг ринку освітніх послуг та визначати своє місце в ньому, а й своєчасно реагувати на процеси модернізації та гармонізації законодавства, зростання вимог громадськості до закладів освіти, потреби споживачів, стейкхолдерів, активне впровадження і застосування інформаційно-комунікаційних технологій в управлінській діяльності керівника, в освітньому процесі, підвищення ролі науково-методичної складової забезпечення професійного розвитку і зростання педагогічних працівників. [1]

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>